

پاسخ پرسش های نمونه درس ۱۸

قیام پانزده خرداد

۱- حمله به مدرسه فیضیه قم و مدرسه طالبیه تبریز چه پیامدهایی به دنبال داشت؟

حادثه خونین فیضیه و طالبیه پیامدهای مختلفی داشت و بر خلاف انتظار رژیم شاه، مبارزه مردم را جدی تر و آشکارتر کرد. روحانیون شهرهای بزرگ برای ابراز همدردی با حوزه علمیه قم، دست به اعتصاب زده و از رفتن به مساجد و اقامه نماز جماعت خودداری کرده و امام خمینی در اعلامیه معروف خود شاه دوستی را با غارتگری و جنایت و تجاوز به احکام اسلام مساوی دانسته و اظهار حقایق را به هر قیمتی واجب و تقیه را حرام اعلام کردند.

(صفحه ۱۵۴)

۲- دستگیری امام خمینی در خرداد ۱۳۴۲ چه واکنشی در جامعه ایجاد کرد؟

با انتشار خبر دستگیری امام خمینی در روز ۱۵ خرداد مردم شهر قم اعتراض گسترده ای را آغاز کردند و به دنبال آنها مردم تهران، ورامین و شهرهای دیگر هم دست به تظاهرات اعتراض آمیز زدند و اسدالله علم به فرمان شاه دستور کشتار بی رحمانه مردم را صادر کرد.

(صفحه ۱۵۴ و ۱۵۵)

۳- قیام ۱۵ خرداد چه دستاوردهایی داشت؟

- ۱) این قیام دارای ابعاد ضد استعماری و ضد استبدادی بود.
- ۲) باعث افزایش آگاهی های سیاسی روحانیت و گرایش دانشگاهیان به ارزش های اسلامی شد.
- ۳) این قیام به جریان های غیر دینی نشان داد که رژیم شاه را نمی توان از طریق قانون اساسی اصلاح کرد و تنها راه اصلاح آن مبارزه مداوم است.
- ۴) این قیام نقطه مهم و موثری در قیام های تاریخ معاصر ایران و جهان اسلام به شمار می آید.

(صفحه ۱۵۹، از قسمت دستاوردهای قیام ۱۵ خرداد ۴ مورد به دلخواه به خاطر سپرده شود)

۴- لایحه کاپیتولاسیون * چگونه به تصویب رسید و مفاد آن چه بود؟

این لایحه با تهدید و رشوه دادن به نمایندگان مجلس در نیمه شب ۲۱ مهر ماه بی سر و صدا به تصویب رسید و مفاد آن در مورد درخواست مصونیت قضایی برای آمریکاییان حاضر در ایران) شامل نظامیان، مستشاران** و خدمتکاران آنها بود. (صفحه ۱۶۰)

* کاپیتولاسیون: به موجب این طرح هرگاه اتباع خارجی مقیم ایران که حق کاپیتولاسیون به کشورشان واگذار شده در ایران مرتکب جرمی شوند، دادگاه های ایران حق محاکمه و رسیدگی نداشته و دادگاه های همان کشور باید به جرم افراد رسیدگی می کردند. در سال ۱۳۴۳ این حق به آمریکایی های ساکن ایران داده شد و مورد اعتراض امام خمینی قرار گرفت.

** مستشاران: مستشار یعنی طرف مشورت یا رایزن. به معنی دیگر مستشار متخصصی است که از کشور های خارج برای اصلاح وزارتخانه یا اداره استخدام می کنند.

۵- سه مورد از آثار و نتایج نهضت بیدارگری اسلامی به رهبری امام خمینی را بنویسید.

- ۱) بازسازی کارکرد مسجد و منبر و تبدیل آنها به کانون بیداری اسلامی
- ۲) طرح اندیشه حکومت اسلامی بر پایه نظریه ولایت فقیه
- ۳) پیوند بیشتر حوزه و دانشگاه و مخالفت صریح هر دو گروه با اقدامات دین ستیزانه پهلوی
- ۴) ورود آشکار مرجعیت شیعه به عرصه مبارزه با استبداد داخلی و وابستگی رژیم پهلوی به آمریکا و اسرائیل
- ۵) ورود جدی اسلام سیاسی به روند بیداری اسلامی و عرصه مبارزه با دیکتاتوری و استعمار خارجی

از پنج مورد صفحه ۱۶۲ سه مورد را به دلخواه یاد بگیرید.